

PROTOCOL GEDRAG

2025-2026

LUCAS GALECOP

Manor Van Pelt

trinamiek

KBS Lucas Galecop
www.lucas-galecop.nl

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Gedragsprotocol: Dat kan beter (bijlge 2).....	4
	Grensoverschrijdend gedrag	4
	Stappenplan aanpak ongewenst gedrag	7
	Stroomdiagram	8
3.	Handleiding voor het gebruik van het Oepsformulier!.....	9
	Bijlage 1. Contract sociale vaardigheden.....	11
	Bijlage 2. Dat-kan-beter-formulier!.....	12
	Bijlage 3. Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen.....	14
	Bijlage 4. Formulier inzake schorsing van een dag of dagdeel door directie, schorsing in overleg met het bestuur en of verwijdering van leerlingen	15
	Bijlage 5. Ongewenst of agressief gedrag bij ouders	16
	Bijlage 6. Stappenplan ongewenst gedrag.....	17
	Bijlage 6. leerkrachtgedrag.....	18
	Bijlage 7. stroomdiagram.....	19

1. INLEIDING

Lucas-school is een vreedzame school:

Een vreedzame school is voor ons een veilige omgeving waarin team en kinderen van en met elkaar leren, respect voor elkaar hebben, samenwerken, conflicten oplossen, samen verantwoordelijk zijn en elkaar accepteren. Zo goed mogelijke leerprestaties zijn in deze veilige omgeving mogelijk en het zelfvertrouwen van kinderen kan groeien. Ze kunnen zich ontwikkelen tot burgers die zich staande weten te houden in de maatschappij en een positieve bijdrage kunnen leveren.

We horen bij elkaar

Op de Lucas-Galecop hebben we een grondwet: een set basisregels die vervolgens uitgewerkt kunnen worden in concrete verwachtingen ten aanzien van het gedrag. Die regels komen voort uit onze pedagogische doelstellingen (de belangrijkste waarden) van de school.

De Vreedzame School biedt hiervoor een expliciet pedagogisch kader. Ons streven met het programma van De Vreedzame School is dat leerlingen:

- Op een democratische manier gezamenlijk besluiten kunnen nemen;
- Conflicten constructief kunnen oplossen;
- Zich zorgzaam en verantwoordelijk opstellen ten aanzien van de gemeenschap;
- Openstaan voor verschillen tussen mensen.

Deze doelen zijn terug te vinden in de thema's van de lesblokken, in positieve bewoordingen gevat:

1. We horen bij elkaar.
2. We lossen conflicten zelf op.
3. We hebben oor voor elkaar.
4. We hebben hart voor elkaar.
5. We dragen allemaal een steentje bij.
6. We zijn allemaal anders.

Om bovenstaande doelen te verwezenlijken werken wij op de Lucas-Galecop in groep 1 t/m 8 met De Vreedzame School en hanteren wij het pestprotocol bij pestgedrag (zie beleidsplan Sociale Veiligheid Lucas-Galecop en het pestbeleid).

2. GEDRAGSPROTOCOL: DAT KAN BETER (BIJLGE 2)

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

1. Een ruzie, misverstand, kleine misrekening, vergissing of plagerijtje, ze komen met regelmaat voor op elke school, dus ook op de Lucas Galecop.
2. In veel van dergelijke gevallen kunnen de kinderen dit zelf oplossen.
3. In De Vreedzame School leren kinderen en volwassenen conflicten op te lossen op een constructieve manier.
4. In sommige gevallen is de assistentie van de leerkracht gewenst dan nodig.
5. Met een gesprekje of een waarschuwing worden in de regel de meeste problemen al snel opgelost.
6. Het kan echter voorkomen dat een probleem hardnekkiger of ernstiger is. Dan is een meer gerichte aandacht noodzakelijk. Bij herhaaldelijke, ernstige feiten of als er geen positieve verandering in het gedrag optreedt, zal er overwogen worden of externe hulp/advies wenselijk is. Er wordt dan gekeken naar de specifieke begeleidingsbehoeften die deze leerling nodig heeft. Dit is uiteraard in overleg met de ouders van deze leerling.
7. Het is daarom gewenst, dat het voor alle partijen inzichtelijk is wat onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan en welke stappen worden genomen om tot gedragsverbetering te komen. Dit wordt beschreven in het gedragsprotocol.
8. Aan het begin van het schooljaar ondertekenen de leerlingen van groep 4 t/m 8 een contract waarin de gedragsregels die op onze school gelden beschreven staan (zie bijlage 1).
9. De leerkracht bespreekt dit contract met de gehele groep. In groep 4 bespreekt de directeur het contract. In de onderbouw worden de gedragsregels besproken aan de hand van pictogrammen die in de klas hangen.

Wij zien het volgende gedrag als grensoverschrijdend:

1. Fysiek geweld;
2. Brutaal gedrag;
3. Niet houden aan de regels;
4. Weigeren de opdracht van de leerkracht op te volgen;
5. Moedwillig vernielen of stelen van spullen;
6. Pesten/schelden/discrimineren;
7. Incidenten buiten schooltijd die doorspelen op school;
8. Wangedrag tijdens bijvoorbeeld excursies;
9. Het zonder toestemming verlaten van het schoolterrein onder schooltijd;
10. Het onacceptabel gebruiken van digitale middelen;
11. Seksuele intimidatie.

1. Fysiek geweld

Het is belangrijk dat ieder kind op school en op het schoolplein veilig kan spelen. Slaan, schoppen of vechten in school of tijdens de pauze is ontoelaatbaar. De overtreder, afhankelijk van de heftigheid van het incident, krijgt een consequentie vanuit de leerkracht opgelegd. Indien deze correctie niet leidt tot verbetering, zal er in overleg met de ouders naar oplossingen worden gezocht. Het kind dient zijn excuses aan te bieden.

2. Brutaal gedrag

Onder brutaal gedrag verstaan we: geen respect hebben voor iemand anders, onbeleefd, onbeschoft en onredelijk gedrag.

3. Niet houden aan de regels

De school heeft zorgvuldig pleinregels en schoolregels opgesteld (zie beleidsplan sociale veiligheid) en verwacht dat leerlingen zich aan deze regels houden om een veilig klimaat te kunnen waarborgen.

4. Weigeren de opdracht van de leerkracht op te volgen

Het is niet acceptabel dat een kind weigert deel te nemen aan bepaalde lessen en/of weigert opdrachten uit te voeren.

5. Moedwillig vernielen of stelen van spullen

Het bewust stuk maken of stelen van eigendommen binnen school (schooleigendom, eigendommen van personeel of leerlingen) is onacceptabel.

In geval van moedwillige vernielingen of stelen van eigendommen van andere kinderen dienen ouders de schadevergoeding onderling te regelen.

Bij moedwillige vernieling of stelen van schoolspullen dienen de ouders (de leerling) de onkosten te vergoeden.

6. Pesten/schelden/discrimineren

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

Doodzwijgen, isoleren, insluiten in de klas, of op de gang of het schoolplein, opwachten buiten school, slaan of schoppen, achterna rijden, altijd een bijnaam gebruiken, zogenaamd leuke opmerkingen maken, jennen, bezittingen afpakken, opmerkingen maken over kleding, obscene gebaren maken, iemand voortdurend ergens de schuld van geven. Voor het oplossen van het pestgedrag gebruiken wij het Pestprotocol (Beleidsplan en protocol Sociale Veiligheid Lucas-Galecop).

Het cyberpesten (gebruik van sociale media om een leerling te kwetsen en/of pesten) is ook een vorm van pesten, maar dan gemakkelijker en breder. Deze vorm van pesten gebeurt vaak anoniem en buiten school, maar heeft grote impact op het schoolse leven. Enkele voorbeelden van cyberpesten zijn:

- Het ongevraagd (door)sturen van foto's van iemand anders;
- Het aanmaken van pagina's op sociale media waarop kwetsende berichten over kinderen geplaatst worden;
- Het sturen van gemene/kwetsende berichten;
- Het plaatsen van gemene/kwetsende berichten op iemands sociale media;
- Het maken van groepsapp met als doel het bewust buitensluiten van andere kinderen.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden. Indien er signalen van cyberpesten bij de school en/of leerkracht neer worden gelegd, wordt beoordeeld in welke mate de school hierin haar verantwoordelijkheid kan nemen. De leerkracht is in de klas de eerstverantwoordelijke voor de aanpak van pesten. Zijn/haar taak is om preventief bezig te zijn met het pedagogisch klimaat in de klas en de school, om op die manier zoveel mogelijk het (cyber)pesten te voorkomen. In het kader van De Vreedzame School besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

7. Incidenten buiten schooltijd

Soms kunnen incidenten die na schooltijd hebben plaatsgevonden doorspelen op school. In dat geval is het van belang dat de school hiervan op de hoogte is.

8. Wangedrag tijdens excursies en uitstapjes

Het kind wordt uiteraard ter plekke tot de orde geroepen. Als het kind gedurende de hele excursie onacceptabel gedrag blijft vertonen, kan in overleg met de directie en/of de ouders worden besloten het kind de volgende keer op school te laten. Het kind wordt dan uitgesloten van een of meerdere uitjes.

9. Het zonder toestemming verlaten van het schoolterrein of de gymzaal onder schooltijd

Dit kan gevaarlijke situaties opleveren. Het is mogelijk dat een kind ongerust is over de thuissituatie, maar het komt ook voor dat na een conflict een kind besluit naar huis te gaan. Indien zoiets heeft plaatsgevonden, wordt meteen telefonisch contact opgenomen met de ouders. We verwachten het kind direct weer terug op school. Er wordt zo spoedig mogelijk een afspraak gemaakt met de ouders over de ontstane situatie. Bij ongewenst gedrag tijdens de gymles neemt de leerling plaats op een bank in de gymzaal.

10. Onacceptabel gebruik van digitale middelen

Het is belangrijk dat de leerlingen zorgvuldig met digitale middelen zoals computers, Chromebooks, het digibord etc. omgaan. Respectloos gedrag naar leerlingen van de school via sociale media en het internet is onacceptabel. Afspraken betreffende mobiele telefoons worden gerespecteerd (Zie contract). De leerlingen kunnen na schooltijd de mobiele telefoon ophalen bij de leerkracht als de afspraken niet nageleefd worden door de leerling.

11. Seksuele intimidatie

Opmerkingen die seksueel getint zijn worden niet geaccepteerd. Storend gedrag in en bij de kleedkamers en ongewenst contact tussen leerlingen wordt niet getolereerd.

Bij bovenstaande incidenten biedt betreffende leerling zijn excuus aan betrokken personen aan.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Alle partijen hebben een verantwoordelijkheid voor het bevorderen en handhaven van een goede sfeer op school. Daarom wordt van iedereen verwacht zich aan de volgende regels te houden:

- Iedereen heeft het recht en de plicht grensoverschrijdend gedrag te melden bij de leerkracht, de IB-er of de directie.
- Alle leerkrachten verplichten zich tot het serieus nemen van klachten en het nemen van stappen (zie stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag) die tot een oplossing kunnen leiden.
- Ouders en kinderen verplichten zich tot het geven van eerlijke informatie, het overleg met de leerkrachten of de directeur of de IB-er én het ondersteunen van de aanpak op school (beschreven in het stappenplan) bij het oplossen van problemen.
- Het is niet toegestaan dat ouders of derden op school komen om eigenhandig problemen op te lossen. Ouders spreken elkaar niet aan op een voorval dat heeft plaatsgevonden. Problemen worden opgelost door en in overleg met de school.
- Het gedragsprotocol zal om de twee jaar worden geëvalueerd en bijgesteld.

STAPPENPLAN AANPAK ONGEWENST GEDRAG

Preventie is het halve werk dus als leerkracht:

- Draag je zorg voor “De Vreedzame School”;
- Zorg je voor een goed pedagogisch klimaat in de groep;
- Vertoon je voorbeeldgedrag;
- Beloon je gewenst gedrag (complimenten/opstekers geven).

Gaat het toch mis dan kunnen de volgende stappen gezet worden:

1. Waarschuwing door de leerkracht, bij voorkeur als een ‘ik’ boodschap of, bij kleinere conflicten, de leerlingen het in eerste instantie zelf laten oplossen. Het kan nodig zijn om een afkoelplek te zoeken in overleg met de leerling. Bij de kleuters is er een “nadenkkrukje” en bij groep 3 tot en met 8 heet het een time-out.. Het is niet de bedoeling om een kind af te zonderen.

2. Tweede waarschuwing door de leerkracht waarbij tevens gewaarschuwd wordt voor de gevolgen bij een volgende misdraging of bij conflicten tussen leerlingen, een ‘bemiddelingspoging’ door de leerkracht gedaan.

Voor de meeste gevallen zullen deze twee stappen toereikend zijn. Alleen bij ernstigere feiten of als er geen positieve verandering in het gedrag optreedt, worden de nu volgende stappen gezet.

3. Leerlingen uit de groepen 4, 5, 6, 7 en 8 vullen het dat-kan-beter-formulier! in met op de achterkant de brief ‘melding ongewenst gedrag’, waarbij de leerkracht aankruist welk ongewenst gedrag plaats heeft gevonden. Hierna volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling. Dit gesprek vindt bij voorkeur buiten lestijd en alleen met de direct betrokkenen plaats. Het Dat-kan-beter-formulier! gaat mee naar huis en wordt ondertekend door de ouders mee terug naar school genomen. De leerkracht bewaart het formulier in de klassenmap (max. voor het lopende schooljaar) en maakt een korte notitie in Parnassys. Op dezelfde dag heeft de leerkracht contact met ouder, via de telefoon of mail.

4. Leerlingen uit de groepen 1/2, 3 en eventueel 4 maken een Sorry-tekening’. Hierna volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling. Dit gesprek vindt bij voorkeur buiten lestijd en alleen met de direct betrokkenen plaats. De leerkracht bewaart de tekening in de klassenmap (max. voor het lopende schooljaar) en maakt een korte notitie in Parnassys.

Na stap 4, afhankelijk van de ernst van de situatie, wordt er overwogen of externe hulp/advies wenselijk is. In ieder geval wordt er gekeken naar de specifieke onderwijsbehoeften die deze leerling nodig heeft. Deze worden opgenomen in het leerling-overzicht. Tevens wordt er een OPP opgesteld, indien dit nog niet gebeurd is.

Activiteiten buiten het schoolgebouw: Een leerling die door zijn gedrag de veiligheid van zichzelf en van anderen in gevaar brengt, kan de deelname aan activiteiten buiten het schoolgebouw worden ontzegd. Het kind krijgt dan onderwijs op school. Een dergelijk besluit wordt altijd in overleg met de directie genomen. Ouders worden hierover geïnformeerd door de directie.

STROOMDIAGRAM

Het stroomdiagram (bijlage7) 'Lastig gedrag' is een hulpmiddel voor leerkrachten om gedrag van leerlingen op een gestructureerde manier in te schalen en passende consequenties te bepalen. Het onderscheidt drie niveaus van gedrag:

- **Lastig gedrag:** Dit is gedrag dat storend of afleidend is, maar vaak voortkomt uit onoplettendheid, vermoeidheid of een tijdelijke frustratie. Het is doorgaans op te lossen met een duidelijke aanwijzing of korte interventie.
- **Probleemgedrag:** Dit gedrag komt vaker voor, is storend voor het leerklimateet of sociaal functioneren en vraagt om een planmatige aanpak. Het kan bijvoorbeeld gaan om regelmatig negeren van afspraken of herhaaldelijk conflicten met klasgenoten.
- **Grensoverschrijdend gedrag:** Hierbij is sprake van gedrag dat schadelijk is voor anderen of zichzelf, zoals agressie, intimidatie of ernstig opzettelijk verstoren van de les. Dit gedrag vraagt om directe en stevige interventie.

Leerkrachten gebruiken het stroomdiagram om gedrag objectief te duiden en eenduidig te reageren. Het is belangrijk te beseffen dat niet al het gedrag strikt binnen deze categorieën valt. In die gevallen vindt overleg plaats met een collega of het team om tot een passende aanpak te komen. Zo wordt gewerkt aan een veilige, voorspelbare leeromgeving voor alle leerlingen.

3. HANDLEIDING VOOR HET GEBRUIK VAN HET OEPSFORMULIER!

Deze handleiding bevat informatie over het Dat-kan-beter-formulier!, het inzetten en beschrijven van het formulier en een korte toelichting op grensoverschrijdend gedrag.

Het doel van het Dat-kan-beter-formulier!

Het Dat-kan-beter-formulier!, is een hulpmiddel voor leerkrachten als onderdeel van het socialisering traject van leerlingen die grensoverschrijdend gedrag vertonen. Op het formulier, ter grootte van A4 Formaat, staan vragen die de leerling in moet vullen. Het Dat-kan-beter-formulier biedt leerlingen de gelegenheid constructief met probleemsituaties om te gaan. In veel situaties handelt de leerling uit onvermogen om een voorval op te lossen.

Het doel van het formulier is het sociaal emotionele bewustwordingsproces van de leerling te bevorderen en hen nieuwe vaardigheden op het terrein van de sociaal emotionele ontwikkeling aan te leren.

Het formulier kan tevens als extra pressie- of bewijsmiddel dienen voor de leerling, om zijn of haar gedrag te beteren. Op papier ziet het er toch anders uit dan in gesprek.

Hiervoor is het nodig dat de school de ouders op de hoogte stelt van het bestaan en de inzet van het formulier door de school.

Door het Dat-kan-beter-formulier door de ouders van de betreffende leerling te laten ondertekenen, worden ze op de hoogte gesteld van het ongewenste gedrag van hun kind. Zij kunnen, bij ernstige vergrijpen van hun kind, worden uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht, of directie, al of niet in het bijzijn van de leerling.

Het gebruik

Voordat de leerling het Dat-kan-beter-formulier! gaat invullen is het belangrijk dat deze op de hoogte is van het doel van het formulier. Dit betekent in de praktijk dat de leerkracht het Dat-kan-beter-formulier! stap voor stap aan de leerling uitlegt.

Het kan in het belang van de leerling zijn dat het Dat-kan-beter-formulier! vertrouwelijk wordt behandeld, omdat er eventueel persoonlijke gegevens van de leerling op worden beschreven.

Het Dat-kan-beter-formulier! wordt door de leerling ingevuld **samen met de leerkracht**. Duidelijk leesbaar, omdat het in een later stadium eventueel met de ouders moet worden besproken.

Leerlingen uit de groepen 1/2 en 3 maken een "Sorry-tekening". Hierna volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling. Dit gesprek vindt bij voorkeur buiten lestijd en alleen met de direct betrokkenen plaats. De leerkracht bewaart de tekening in de klassenmap (max. voor het lopende schooljaar) en maakt een korte notitie in Parnassys.

Het invullen

Bij het invullen van het Dat-kan-beter-formulier! beschrijft de leerling aan de hand van de vragen de probleemsituatie. De andere betrokkenen kunnen eventueel worden benoemd. De betrokkenen kunnen in een later stadium aanwezig zijn voor het oplossen van het voorval.

De vragen

Wanneer is het gebeurd?

Hier vult de leerling de datum en de tijd in.

1 Waar gebeurde het?

2 Wie waren erbij?

3 Wat gebeurde er precies?

Bij deze vraag probeert de leerling zo duidelijk mogelijk de situatie te beschrijven. Een voorbeeld hiervan kan zijn: Ik heb geschopt en mijn meester uitgescholden. Tevens wordt bij

deze vraag het moment van het voorval vermeld. Bijvoorbeeld, tijdens de les of tijdens de pauze.

4 Wat heb jij allemaal gedaan en gezegd?

En niet iets wat een ander heeft gedaan of heeft gezegd. Het doel van deze vraag is dat de leerling probeert zoveel mogelijk zijn eigen rol bij het voorval te beschrijven. De leerling beschrijft bij deze vraag tevens wat hij of zij heeft gezegd. Omdat de leerling zijn eigen inbreng beschrijft, komt de andere partij hier niet ter sprake. Het beschrijven van het eigen aandeel van de leerling dient als reflectie op het eigen aandeel van de leerling. Door op zichzelf te reflecteren kan het bewustwordingsproces van de leerling in gang worden gezet en benoemd.

5 Hoe had je het anders kunnen doen?

De leerling probeert bij zichzelf na te gaan hoe hij of zij zich anders op had kunnen stellen om de ontstane problemen te voorkomen.

6 Wat ga je de volgende keer anders doen?

Bij deze vraag gaat het erom dat de leerling zich gaat proberen voor te stellen welke sociale vaardigheid hij/zij zelf had kunnen inzetten, of welke handelingen doeltreffender waren geweest bij het voorval.

N.B.: Juist door het gebrek aan sociale vaardigheden kan het voor de leerling heel moeilijk zijn deze vraag te beantwoorden.

De leerling verwoordt hier hoe hij/zij bij een volgend voorval beter kan reageren.

De afkoelingsperiode

Het kan voorkomen dat de betrokkenen bij het voorval tijd nodig hebben de emoties te laten bezinken en tot rust moeten komen. Wanneer dit nodig is voor een positieve oplossing van de problematiek, moet dit door beide partijen worden gerespecteerd. Deze afkoelperiode (maximaal een dag) kan namelijk belangrijk zijn voor het verloop van het nagesprek. Tevens krijgen de betrokken partijen de gelegenheid na te denken over constructieve oplossingen van het voorval.

Het nagesprek

Het Dat-kan-beter-formulier! moet niet op zichzelf staan. Na het uitschrijven van de situatie op het Dat-kan-beter-formulier! en een eventuele rustperiode, waarin de emoties kunnen bezinken, volgt er een nagesprek (na maximaal 2 dagen) met de betrokken leerling(en), met de leerkracht, of met de directie. Juist dit nagesprek zorgt voor het inzicht van de leerling in zijn eigen handelen en het aanleren van nieuwe sociale vaardigheden.

Het is belangrijk voor de leerling dat de leerkracht of de directie de emoties van de leerling erkent, zodat het nagesprek met minder weerstand van de leerling kan worden gevoerd.

Tijdens dit nagesprek krijgt de leerling feedback van de leerkracht. Vervolgens bespreken ze samen welke nieuwe sociale vaardigheden de leerling heeft geleerd en hoe deze nieuwe vaardigheden in het vervolg zullen worden benut door de leerling.

Gesprek met de ouders

Ouders worden voordat het Dat-kan-beter-formulier! mee naar huis gaat door de leerkracht of de directie telefonisch geïnformeerd over de situatie.

De leerling neemt het Dat-kan-beter-formulier!, dat door de leerling samen met de leerkracht is ingevuld, mee naar huis en laat het zijn of haar ouders ondertekenen. Vervolgens wordt het formulier door de leerling mee terug naar school genomen, waar het wordt ingeleverd bij de betreffende leerkracht. Het Dat-kan-beter-formulier wordt bewaard in de klassenmap van de leerkracht.

BIJLAGE 1. CONTRACT SOCIALE VAARDIGHEDEN

Op Lucas-Galecop:

- luisteren we naar een ander
- zijn we eerlijk
- houden we ons aan gemaakte afspraken
- durven we een fout toe te geven
- helpen we een ander
- komen we op een positieve manier voor onze mening uit
- geven we elkaar een complimentje (opstekers)
- bieden we ons excuus aan als we een foutje hebben gemaakt
- zeggen we elkaar gedag
- ruimen we ons eigen rommel op, maar helpen we hierbij ook de ander
- dragen we geen pet
- zetten we ons mobiel uit voor schooltijd en leveren we ons mobiel in bij de juf of meester
- gaan we met respect om met social media.

Uit respect voor een ander:

- doen we niets bij een ander wat je zelf ook niet wilt
- komen we niet aan de ander, als de ander dat niet wil
- staan we niet meteen met een oordeel klaar en probeer je de ander te begrijpen
- spreken wij Nederlands op school
- sluiten we geen andere kinderen buiten
- schelden we geen andere kinderen uit.

Bij pestgedrag:

- vertellen we aan de meester of juf dat je gepest wordt
- vertellen we aan de meester of juf dat een ander gepest wordt (dit is geen klikken)
- praten we er met anderen over, bijvoorbeeld je ouders of leerkracht.

Bij ruzie:

- denken we eerst na over je gedrag
- proberen we het eerst op te lossen door het uit te praten (evt. met hulp van de mediatoren)
- bedreigen we geen andere kinderen
- halen we hulp als dat nodig is
- pakken we geen spullen van de ander af
- moedigen we iemand die ruzie heeft niet aan.

Ik, _____ uit groep _____ houd mij aan dit contract.

Datum:

Handtekening leerkracht:

Handtekening leerling:

Dat kan beter...!

Algemeen	
Naam:	
Groep:	
Juf/meester:	
Datum:	

Op Lucas Galecop houden we ons aan de volgende regels:

- 1) Wij zorgen ervoor dat iedereen zich op school veilig voelt.
- 2) Wij zijn vriendelijk en aardig voor elkaar.
- 3) Wij zorgen goed voor de spullen van onszelf en die van anderen.
- 4) Wij zorgen ervoor dat het tijdens het werken rustig is in school.

Beantwoord nu de volgende vragen zo goed mogelijk:

- 1) Waar gebeurde het?

- 2) Wie waren erbij?

- 3) Wat gebeurde er precies?

- 4) Wat heb jij allemaal gedaan en gezegd?

- 5) Hoe had je het anders kunnen doen?

- 6) Wat ga je volgende keer anders doen?

Beste ouder(s) van _____ ,

Vandaag heeft uw zoon / dochter zich niet aan de regels van de school gehouden:

- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich op school veilig voelt.
- Wij zijn vriendelijk en aardig voor elkaar.
- Wij zorgen goed voor de spullen van onszelf en die van anderen.
- Wij zorgen ervoor dat het tijdens het werken rustig is in school.

We hebben met _____ gesproken en hier volgt de beschrijving van de situatie:

Ik hoop dat uw kind de situatie begrijpt en we gaan ervan uit dat u met uw kind hierover in gesprek gaat.

Graag verzoeken wij u door uw handtekening te laten blijken dat u deze brief ontvangen en gelezen hebt. Ook vragen wij u deze ondertekende brief de eerstvolgende schooldag mee te geven. U kunt natuurlijk altijd een afspraak met mij maken omtrent bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Naam leerkracht: _____

Naam ouder: _____

Handtekening: _____

BIJLAGE 3. PROTOCOL SCHORSING EN VERWIJDERING VAN LEERLINGEN

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht.

Er worden verschillende vormen van maatregelen genomen:

- Dat-kan-beter-formulier!
- Schorsing van een dag of dagdeel door directie
- Schorsing (in overleg met het bestuur) en verwijdering

Dat-kan-beter-formulier!

We hebben met elkaar een aantal gedragsregels afgesproken en in de vorm van een contract opgesteld. Leerkrachten, leerlingen, directie en ouders moeten zich aan deze regels houden.

Vanaf groep 4 ondertekenen de leerlingen het contract sociale vaardigheden.

Indien een leerling ernstig ongewenst gedrag vertoont, wordt dit door de betreffende leerkracht gemeld aan de directeur. Betreffende leerling krijgt een waarschuwing.

Bij herhaling van ongewenst gedrag volgt een gesprek met de leerling, de leerkracht en de directeur.

De leerling vult het met de hulp van de leerkracht een Dat-kan-beter-formulier! in zoals omschreven in het gedragsprotocol. Ouders worden door de leerkracht hiervan op de hoogte gebracht.

Schorsing van een dag of dagdeel door directie

Naast een schorsing van een dag of dagdeel na het invullen van twee Dat-kan-beter-formulieren! binnen een maand is het ook mogelijk een schorsing te geven na zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag.

In zulke gevallen kan het goed zijn dat het kind, ter afkoeling van alle betrokkenen, even buiten de groep is of buiten de school.

De directie bepaalt welke maatregel in welke situatie wordt genomen.

Schorsing en verwijdering

Soms is de school c.q. het bestuur genoodzaakt een leerling te schorsen en/of te verwijderen. Een beslissing hiertoe neemt men niet zomaar. Daar moeten gegronde redenen voor zijn.

Voor verwijdering en schorsing bestaat een wettelijke procedure. De samenvatting van de procedure bij verwijdering vindt u hieronder.

- Alvorens een besluit tot verwijdering te nemen, dient het bestuur de betrokken groepsleerkracht en ouders te horen.
- Het besluit wordt aan de leerplichtambtenaar gemeld.
- Het bestuur dient ervoor te zorgen dat, in samenspraak met de ouders, een andere school bereid is de leerling op te nemen. Lukt dit binnen 8 weken niet, dan kan het bestuur de leerling verwijderen zonder vervolgonderwijs veilig te stellen.
- Het bestuur maakt het besluit schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders bekend. Binnen 6 weken kan hiertegen schriftelijk bezwaar worden ingediend.
- Binnen 4 weken na ontvangst van een bezwaarschrift beslist het bestuur. Het bestuur hoort de ouders op grond van het bezwaarschrift voordat het vervolgens een besluit neemt. Hiertegen kan in beroep worden gegaan bij de administratieve Kamer van de Rechtbank.

Bij schorsing geldt de volgende procedure.

- De leerling kan voor een korte periode (3 dagen) worden geschorst.
- De directie meldt dit bij inspectie en leerplichtambtenaar.
- De ouders worden persoonlijk en schriftelijk op de hoogte gesteld.

De procedures m.b.t. schorsing en verwijdering zijn op stichtingsniveau vastgelegd.

BIJLAGE 4. FORMULIER INZAKE SCHORSING VAN EEN DAG OF DAGDEEL DOOR DIRECTIE, SCHORSING IN OVERLEG MET HET BESTUUR EN OF VERWIJDERING VAN LEERLINGEN

Naam leerling:

Geboortedatum:

Naam leerkracht:

Datum incident:

Het betreft ongewenst gedrag tijdens

- lesuren
- vrije situatie
- plein
- elders:

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van

- leerkracht
- medeleerlingen
- anderen:

Korte omschrijving van het incident:

Ouders/verzorgers op de hoogte gesteld d.m.v.

- gesprek op school
- telefonisch contact

Datum en tijd:

Gesproken met:

De volgende maatregel is genomen:

- schorsing van een dag of dagdeel
- schorsing in overleg met het bestuur
- in gang zetten van een procedure tot verwijdering

Datum gesprek ouders/verzorgers en de school:
(zie verder verslag van het gesprek)

Afspraken tussen ouders/verzorgers en de school:

Handtekening ouder(s)/verzorger(s):

BIJLAGE 5. ONGEWENST OF AGRESSIEF GEDRAG BIJ OUDERS

Ongewenst of agressief gedrag van ouders komt helaas met enige regelmaat voor. In alle gevallen wordt de directie hierover ingelicht.

Het ongewenst gedrag van de ouders kan een reactie zijn op de aanpak van het gedrag van hun kind, omdat de vertrouwensrelatie tussen ouder en school is verstoord, omdat de ouders niet akkoord gaan met een maatregel van de school of als reactie op het gedrag van andere kinderen naar hun eigen kind.

In het omgaan met ongewenst of agressief gedrag van ouders is het noodzakelijk om de grenzen van wat acceptabel is duidelijk te trekken.

Voorbeelden van duidelijk ongewenst gedrag:

- Handtastelijkheden jegens leerlingen, leerkrachten of directie;
- Dreigen met fysiek geweld;
- Verbaal geweld: ongepast aanspreken van andere kinderen waarbij de relatie "groot tegenover klein" is ingezet;
- Schelden/vloeken;
- Zonder afspraak aanspreken van leerkrachten in het bijzijn van andere ouders en/of leerlingen waarbij een bijzonder negatieve gesprekslading is;
- Het respectloos communiceren via bijvoorbeeld de mail of Social Schools.
- In bijzijn van het kind de leerkracht afvallen.

Is deze grens overschreden, dan kan afhankelijk van de situatie worden besloten tot:

- Het geven van een waarschuwing aan de ouders;
- De ouders verzoeken en/of helpen een andere school voor hun kind te zoeken;
- De ouders een "schoolverbod" te geven.

Een schoolverbod houdt in dat ouders niet zonder toestemming van de directie op het terrein van de school mogen komen. Noodzakelijk bij het handhaven van gedragsregels is:

- Een goede registratie van voorvallen;
- Een vertegenwoordiger van het bestuur in te lichten;
- De onderwijsinspectie te informeren;
- Zo nodig de wijkagent te informeren;
- Melding te doen bij de leerplichtambtenaar.

Bij ernstig ongewenst gedrag van leerlingen en of ouders, is het van groot belang om te registreren wat er is gebeurd, welke afspraken er zijn gemaakt en welke besluiten zijn genomen. Er kan voor gekozen worden om een aangetekende brief naar te sturen. Deze rapportage wordt opgeslagen in het leerlingendossier. Ouders hebben recht van inzage in het leerlingendossier van hun kind.

BIJLAGE 6. STAPPENPLAN ONGEWENST GEDRAG

Stappenplan ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag

Na 2 waarschuwingen:

Oeps tekening (gr 1 t/m 3)
Dat-kan-beter formulier (gr 4 t/m 8)

Eerste keer?

Ja

- Formulier / tekening moet worden ondertekend door ouders
- Notitie in Parnassys
- Formulier in map bewaren

Nee

- Tweede binnen maand = gele kaart
- Derde binnen maand = rode kaart
- Als het niet bij bovengenoemde opties behoort maar niet de eerste kaart is, is een goed gesprek met ouders en leerling gewenst

Ernstig gedrag

Gele kaart (in overleg met de directie).

De leerling moet minimaal een dag onder toezicht alleen buiten de klas werken (geen klusje).

Eerste keer?

Ja

- Gele kaart moet ondertekend worden door ouders
- Notitie + kaart scannen in Parnassys
- Kaart in map bewaren

Nee

- Tweede binnen een maand = rode kaart

Extra info

Wanneer een leerling zich een maand lang goed gedragen heeft dan vervalt de kaart

Groot delict

Rode kaart (in overleg met de directie).

De leerling wordt geschorst.

Ouders moeten op gesprek komen

- Kaart moet ondertekend worden door ouders
- Notitie + kaart scannen in Parnassys
- Kaart in map bewaren

Extra info

Voor kleuters: er volgt een gele kaart na 3 Oeps tekeningen binnen een maand of 4 binnen 3 maanden. De leerkrachten van de kleuters bepalen samen wanneer dit nodig is.

Bij kleuters moet veel gedrag nog aangeleerd worden en zal vaker een gesprek met ouders plaatsvinden wanneer dit niet goed gaat zodat we proberen te voorkomen dat een gele kaart moet worden gegeven.

BIJLAGE 7. LEERKRACHTGEDRAG

Dagelijks doen we ons best om zowel voor de kinderen als voor ouders een prettig en veilig leerklimaat te realiseren.

Mocht u zich toch niet prettig voelen na een gesprek, dan horen wij dat uiteraard graag zo snel mogelijk.

Eerste stap: bespreek het met de leerkracht.

Tweede stap: heeft u niet het gevoel gehoord te zijn, dan graag contact opnemen met de schooldirecteur.

Derde stap: heeft u ook na het gesprek met de schooldirecteur niet het gevoel gehoord te zijn, dan staat het u vrij om een klacht in te dienen of een vertrouwenspersoon in te schakelen. Zie hiervoor de klachtenregeling: <https://trinamiek.nl/over-trinamiek/regelingen/>

BIJLAGE 8. STROOMDIAGRAM

Lastig gedrag	Probleemgedrag	Grensoverschrijdend gedrag
Valt het gedrag in de kolom lastig?	Valt het gedrag in de kolom probleemgedrag/gedragsprobleem?	Valt het gedrag in de kolom grensoverschrijdend gedrag?
NEE	NEE	
Definitieve lastig gedrag	Definitie probleemgedrag/ gedragsprobleem	Definitie grensoverschrijdend gedrag
<ul style="list-style-type: none"> • Zich niet aan de groepsregels/routines houden, kletsen, storende geluiden maken (tikken, schuiven, praten in de kring), voor de beurt praten. • Elkaar op een vervelende manier aanraken. • (impulsief) gedrag waar anderen last van hebben. • Achterstevoren zitten. • Onnodig staan tijdens de instructiemomenten. • Onnodig lopen door de gang. • Andere kinderen afleiden (bijvoorbeeld door te reageren op elkaar). • Zich bemoeien met andere kinderen. • Spullen kwijtraken. 	<p style="text-align: center;"><u>Stelregel: driemaal lastig gedrag is problematisch gedrag.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Anderen fysiek pijn doen: slaan, schoppen, bijten (gr. 1/2), knijpen (in overleg met collega). • Uitdagen. • Brutaal, respectloos gedrag. • Het laatste woord willen hebben. • Ongewenst taalgebruik. • Stiekem, oneerlijk gedrag. • Snel boos, gefrustreerd raken. • Niet regelgevoelig. • Vechten, veel ruzies met andere kinderen. • Liegen (niet eerlijk zijn). • Elkaars familie uitschelden. • Afspraken niet nakomen. • Dominant, de baas spelen. • Clownesk gedrag. 	<ul style="list-style-type: none"> • leerkrachten pijn doen. • Heeft te maken met 'door het lint gaan'. • Heeft te maken met het manipuleren van andere kinderen tot negatief gedrag. • Gooien met materiaal. • Vernielen van materiaal. • Anderen fysiek pijn doen: slaan, schoppen, bijten (gr. 3 t/m 8), knijpen (in overleg met collega). • Pesten. • Grof taalgebruik. • Oppositioneel gedrag. • Stelen. • Spugen. • Discriminatie.

	<ul style="list-style-type: none"> • Negatief sfeerbepalend. • Leerkracht napraten. • Duwen in de rij. 	
JA	JA	JA
Eventuele handelingen leerkrachtgedrag/ handelingsalternatieven/ consequenties	Eventuele handelingen leerkrachtgedrag/ handelingsalternatieven/ consequenties	Eventuele handelingen leerkrachtgedrag/ handelingsalternatieven/ consequenties
<ul style="list-style-type: none"> • Benoem het gewenste gedrag. • Voer regie op regels en routines. • Hang regels zichtbaar in de klas eventueel m.b.v. foto's/pictogrammen. • Nacontrole door maatjes. • Voordoen, samen doen. • Positieve feedback: <ul style="list-style-type: none"> ○ Duim; ○ Knipoog ○ Schouderklopje • Loop naar de leerling toe, corrigeer non-verbaal. • Oefen de regel of leer bijbehorende vaardigheden aan. • Vraag na bij een leerling of de instructie/opdracht begrepen is. • Geef een waarschuwing. • <u>Meichenbaum</u> methode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadenkstoel/nadenkplek +gesprek (gr. 1/2). • Plek alleen in de klas. • Time-out buiten de groep. • Naam op het bord. • Tafel uitschuiven • Leerkracht-ouder-kindgesprek. • Tijd inhalen na schooltijd. • Uitpraten en excuus aanbieden. • Iets laten overschrijven. • Ouders telefonisch (of fysiek) op de hoogte brengen. • Officiële waarschuwing (in overleg). • Oeps-formulier bij herhaald gedrag (in overleg). <p><i>Indien er twee oeps-formulieren in een maand gegeven worden, dan wordt er overgegaan tot een schorsing.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Breng de directeur, intern-begeleider en/of de gedragsspecialist op de hoogte en ga samen aan de slag met het gedragsprotocol en volg de daarin genoemde stappen. • Schorsing: bij een incident waarbij anderen fysieke of emotionele schade ondervinden door bijvoorbeeld geweld (ernstig ongewenst gedrag), worden ouders van de betreffende leerling gebeld en moeten zij er zorg voor dragen dat hun zoon of dochter direct van school op wordt gehaald. Een schorsing duurt in principe 1 dag en vindt intern plaats. Dit kan afhankelijk van de ernst van de

<ul style="list-style-type: none"> • Beloningssysteem. 		<p>situatie verlengd worden met een dag.</p>
<p>Drieslagregel toepassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ik zie, hoor je ... • De regel is dat ... • Ik wil dat je ... <p>Regelgestuurd corrigeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat ben je aan het doen? • Wat zijn de regels? • Wat gebeurt er als je de regels overtreedt? • Wil je dat? • Wat ga je nu doen? • Wat verwacht ik nu dan van je? 	<p>Drieslagregel toepassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ik zie, hoor je ... • De regel is dat ... • Ik wil dat je ... <p>Regelgestuurd corrigeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat ben je aan het doen? • Wat zijn de regels? • Wat gebeurt er als je de regels overtreedt? • Wil je dat? • Wat ga je nu doen? • Wat verwacht ik nu dan van je? <p>Inzicht krijgen in het probleemgedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Signaleren: wat is het probleem? • Analyseren: Wat is volgens jou de oorzaak van het probleem? (hypotheses opstellen) • Diagnosticeren: concretiseren van het gedrag d.m.v. observatie: wat gaat er goed en wat gaat er niet goed? • Begeleidingsplan en/of OPP gedrag • Evalueren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na uitvoering protocol schorsing wordt ook het stappenplan rondom signaleren gedragsproblemen gestart in samenwerking met de intern-begeleider en/of gedragspecialist.

Externaliserend probleemgedrag

- Dwars, dwingend, onrustig brutaal;
- Agressief dominant, niet sociaal, niet eerlijk, regels schendend;
- Druk, ongeconcentreerd, overbeweeglijk en impulsief;
- Wisselende buien, onvoorspelbaar, explosief, angstig, snel beledigd;
- Weinig motivatie, slechte werkhouding.

Internaliserend probleemgedrag

- Moeilijk contact maken, niet communicatief, eenzijdig gericht;
- Sil, gesloten, weinig aansluiting, angstig, passief, somber;
- Onzeker, weinig zelfvertrouwen, faalangstig, dwangmatig in gewoonten;

- Schakel ouders in;
- Schakel IB in;
- Maak een OPP voor deze leerling.